

számokról a gyermekek gondolkodásának és érdeklődésének megfelelően beszélni. Ahol lehetséges, derült hangulatra törekszik. Helyesen teszi, hogy a lehetőséghez képest játékkal is élénkíti tanítását. Erkölcsi vonatkozásokat is alkalmaz. Helyesen törekszik arra, hogy minden gyermek részt vegyen a munkában: „Minden gyermeknek kell valamit megneveznie.“ Jól mondja, hogy „a tanulókat a számolás-tanulásba cselekvőleg vonják be, nicsak feleljenek“. Helyesen kapcsolja össze a számolást a kézimunkával és a rajzzal. Gyakorlatiasságra törekvő kis könyvecskéjét haszonnal forgathatják az érdekelt tanítók.

Frank Antal.

Urbán Barnabás: A középiskolai matematika és fizika tanításának szerepe a világnézet kialakításában. Sárospatak, 1932.

Rövid, jól átgondolt tanulmány, melyet a matematikus tanárok és a pedagógusok figyelmébe egyaránt ajánlhatunk. A szerző mindjárt a mű elején az idealisztikus világszemlélet mellett tör lándzsát. A középiskolának egyik legfontosabb feladata, hogy a tanulóban ennek a világnézetnek kifejlődését megalapozza. Természetesen nem alakulhat ki a tanulóban kész, kiforrott világnézet, de a helyes irányban való fejlődést a középiskolában kell biztosítani. Pauler szerint: „a világnézet nem külön tantárgy, hanem minden tantárgyat, sőt minden nevelési behatást átható princípium kell, hogy legyen“. Ebből a tételtől indul ki a szerző és megállapítja, hogy a fizika tanításának — ellentétben a mechanisztikus fölfogással — „a mindenható szellem létezésére kell vezetni, aki a mindenséget a legtökéletesebben megalkotta“. Örömmel olvassuk a szerző állásfoglalását (26. lap) az ellen az elterjedt fölfogás ellen, hogy a matematika tanítása az életre haszontalan, tehát a középiskolába nem való. Sajnos, ennek a közfelfogásnak a nyomása alatt a matematikát máris lefokozták másodrendű tantárggyá azzal, hogy az érettségi vizsgálat követelményei közül kihagyták a matematikai dolgozatot. A szerző helyesen fejt ki, hogy a középiskolának az ideális célokért való fogékonyt és a tudományos lelket is meg kell teremtenie.

V. P.

Ernst Dimnet: Die Kunst des Denkens. Übertragen und bearbeitet von *Cl. T. Schweiger*. 1932. Herder-Verlag. (300 l.)

Lehet-e a gondolkodásra valakit tanítani? Van-e a gondolkodásnak művésze? A gondolatoknak mint ilyeneknek igazsága mindig azonos: a logika maga független a gondolkodástól. Az igazság megragadásának pszichológiai feltételei azonban alkalmas eszközökkel fokozhatók: a gondolkodásmódnak „művészete“ kellő gyakorlat és útmutatás alapján folyton javítható. Erre nézve rendkívül hasznos gyakorlati tanácsokat nyújt Dimnet szellemes könyve: mintegy a gondolkodás pszichológiai bölcseségének foglalata. Kiindul a gondolkodás természetének vizsgálatából, majd szemléletes módon, sok érdekesítő példa kapcsán, megmutatja a gondolkodás mindennapi akadályait, majd a gondolkodás segítőeszközeit; végül a teremtő gondolkodás lelki talaját elemzi. Könyve kitűnő eszköze az önismeretre és az autonóm lélekformálásra való